

KUTSESTANDARD

Geodeet, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Geodeet, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Geodeesia (geodaisia – maajagamine (kreeka keeles)) on teadus planeet Maa ja selle pinna osade kuju ja suuruse määramisest, seejuures ka kasutatavatest mõõtmismeetoditest, mõõtmistulemuste matemaatilisest töötlemisest ning maapinna osade kujutamiseks tasapinnal kaartide, plaanide ja profiilidena.

Geodeedi peamine tööülesanne on geodeetiliste tööde tegemine ehitusobjektidel, planeeringu- ja projekteerimisaladel: esmalt mõõdistustööd objektil ning seejärel saadud andmete töötlemine, analüüsimine, tõlgendamine ja vormistamine.

Geodeet tegutseb vastavalt erialale erinevates valdkondades: ehitusgeodeetilised tööd, insenertehnilised eritööd, kõrgema geodeesiaga seotud tööd, geodeetilised uurimistööd. Tegevusvaldkonnast ja väljakujunenud traditsioonidest lähtuvalt nimetatakse geodeesiaalal töötajat koos maakorraldajaga ka maamõõtjaks.

Geodeesia kutsealal on kutsed neljal tasemel:

- Maamõõdutehnik, tase 4
- Geodeet, tase 5
- Geodeet, tase 6
- Geodeet, tase 7

Käesolevas kutsestandardis kirjeldatakse 5. taseme geodeedi kutsealaseid kompetentse.

Geodeet, tase 5 on erialase haridusega spetsialist, kes töötab geomaatika valdkonnaga seotud ettevõtetes ja asutustes.

Tema peamine tööülesanne on geodeetiliste tööde tegemine erinevatel objektidel.

5. taseme geodeet töötab üldjuhul iseseisvalt ja vastutab enda töö kvaliteetse täitmise eest.

Keerulisemaid töid teeb ta koostöös kõrgema taseme geodeediga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Mõõdistustööd objektil

1. Mõõdistustööde ettevalmistamine
2. Geodeetilise mõõdistamisvõrgu loomine
3. Tahhümeetriliste mõõdistamistööde tegemine
4. Geodeetiline satelliitmõõdistamine
5. Nivelleerimistööde tegemine

A.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine

1. Mõõtmisandmete kontrollimine ja analüüs
2. Geodeetiliste arvutuste tegemine
3. Geodeetiliste jooniste koostamine
4. Mõõtmisandmete ja arvutustulemuste dokumenteerimine

Valitavad tööosad

A.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd

1. Kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu rajamine
2. Ehitusgeodeetiliste märkimistööde tegemine
3. Ehitiste (sh tehno rajatiste) teostus- ja kontrollmöödistamistööde tegemine ja dokumenteerimine

A.2.4 Inseneritehnilised geodeesiatööd

1. Hoonete arhitektuurne möödistamine ja jooniste koostamine
2. Keerukamate rajatiste möödistamine ja jooniste koostamine
3. Ajalooliste ehitiste (sh varemete) möödistamine
4. Ehitiste deformatsioonide möödistamine
5. Materjalimahtude möödistamine ja arvutamine
6. Spetsiifiliste rajatiste kalibreerimine ja pasportiseerimine
7. Hüdrograafiliste möödistustööde tegemine

A.2.5 Ehitusgeodeetilised uuringud

1. Möödistamisvõrkude rajamine
2. Maa-ala möödistamine
3. Tehnovõrkude uurimine ja tulemuste dokumenteerimine
4. Maa-ala plaani koostamine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Geodeedid töötavad nii kontoris kui KA välitöödel. Tööaeg on paindlik, sõltuvalt vajadusest tuleb objekte möödistada ka väljaspool tavapärasest tööaega. Töö iseloom on vahelduv – kontoris töötamine vaheldub välitingimustes töötamisega.

Geodeedi töökeskkonnaga seotud riskifaktorid tulenevad peamiselt liiklusest ning ehituste, ehitus- ja tööstusobjektide eripärast, seetõttu peab ta rangelt järgima kehtivaid ohutusnõudeid.

Teatud olukordades võib juhtuda, et tööülesannete täitmisel tuleb geodeedil siseneda eravaldustesse, riigi piiritsooni või muudele piiratud ligipääsuga territooriumitele. Sellisel juhul on vaja hankida luba nimetatud territooriumil viibimiseks ja töötamiseks.

A.4 Töövahendid

Geodeedi töövahendid kontoritingimustes on kontoritehnika ning erialased tarkvaraprogrammid. Välitingimustes kasutab geodeet asjakohaseid instrumente (näit. tahhümeeter, nivelliir, GNSS mõõteriistad jne.) ning vajaduse korral ka tavapäraseid käsitööriistu nagu labidas, saag, haamer jne. Välitöö objektidel on kohustuslik kanda turvavarustust (kiiver, helkurvest jne).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Geodeedi töö eeldab loogilist mõtlemist ja analüüsivõimet, visuaalset mälu, ruumilist kujutlusvõimet. Oluline on ka matemaatiline võimekus ja keskendumisvõime. Geodeeditöös on vajalikud avatus ja hea suhtlemisoskus, täpsus, kohusetunne, hea suhtlemisvõime, enesedistsipliin ja stressitaluvus. Välitöödeks on soovitatav hea füüsiline vorm ja valmisolek tööks erinevates ilmastikutingimustes.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

5. taseme geodeedina töötajal on erialane haridus ja läbitud täiendkoolitused ning kellel on praktiline töökogemus geodeesia valdkonnas.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Geodeet, tehnik-geodeet, joonestaja.

A.8 Reguleerimisaktid kutsealal tegutsemiseks

Ruumiandmete seadus, majandustegevuse registri seadus, ehitusseadustik ja selle rakendusaktid, maakatastriseadus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Geodeet, tase 5 kutsestandard koosneb kahest kohustuslikust (B.2.1–B.2.2), neljast valitavast (B.2.3–B.2.6) ja geodeedi kutset läbivatest kompetentsidest (B.2.6–B.2.12).

Geodeet, tase 5 kutse saamiseks on vajalik tõendada kohustuslikud (B.2.1 ja B.2.2), kutset läbivad (B.2.6–B.2.12) ja vähemalt üks valitav kompetents (B.2.3–B.2.6 hulgast).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Mõõdistustööd objektil	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Registreerib kavandatavad mõõdistustööd vastavalt kehtivale korrale ja kogub etteantud tööülesandest tulenevalt mõõdistamiseks vajalikud lähteandmed. Valib mõõdistusvahendid lähtuvalt tööülesandest, mõõdetava objekti eripärast ja täpsusnõuetest ning veendub et need on enne töö alustamist töökorras. Teeb töövahendite seadistused (kontrollimine, justeerimine, lähteandmete sisestamine jne.) 2. Loob etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtudes geodeetilise mõõdistamisvõrgu. 3. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt tahhümeetrilist mõõdistamist. 4. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt geodeetilist satelliitmõõdistamist. 5. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt nivelleerimistöid. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) geodeetilised instrumendid ja nende kasutamise võtted objektide mõõdistamisel; 2) üldteadmised tehnovõrkudest; 3) mitmesugused mõõdistusmetoodikad. 	
B.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollib mõõtmisandmeid ja hindab nende vastavust kehtivatele nõuetele. 2. Teeb geodeetilisi arvutusi ja hindab tulemuse tõepärasust. 3. Koostab geodeetilised joonised, lähtudes mõõdistus- ja arvutustulemustest. 4. Dokumenteerib ja vajaduse korral arhiveerib mõõtmisandmed, arvutustulemused ja joonised lähtudes tellija esitatud nõuetest. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) geodeetiliste mõõtmisandmete tõlgendamise ja töötlemine; 2) mõõtmisandmete töötlemise ja lihtsustatud tasandusarvutuste tegemise põhimõtted; 3) koordinaatide süsteemid ja topograafilised leppemärgid. 	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Geodeet, tase 5 kutse saamiseks on vajalik tõendada vähemalt üks valitav kompetents B.2.3–B.2.6 hulgast.

B.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osaleb kõrgema tasemega geodeedi juhendamisel kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu rajamisel. 2. Teeb ehitusgeodeetilisi märkimistöid lihtsama konfiguratsiooniga (ühe koordinaadistikuga) objektidele. 3. Osaleb kõrgema tasemega geodeedi juhendamisel ehitiste teostus- ja kontrollmõõdistamistel. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lihtsamate ehitusprojektide lugemine; 2) ehitusalane terminoloogia; 	

3) üldteadmised ehituskonstruksioonidest; 4) üldteadmised ehitusvõrgu rajamisest; 5) märkimis-, teostus- ja kontrollmõõdistamise meetodikad.	
B.2.4 Inseneritehnilised geodeesiatööd	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Teeb kõrgema taseme geodeedi juhendamisel hoonete arhitektuurseid mõõdistustöid ning osaleb nende põhjal hoonete rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavate jooniste (hoone plaanid, lõiked, fassaadijoonised, inventariseerimisjoonised, konstruksioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne) koostamisel, lähtudes etteantud tööülesandest. 2. Teeb kõrgema taseme geodeedi juhendamisel keerukamate rajatiste (nt sillad, viaduktid, tootmis- ja tehnoloogilised seadmed, elektrialajaamad, hüdrotehnilised rajatised, puhastusseadmed jne) mõõdistustöid ning osaleb nende põhjal rajatiste rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavate jooniste (rajatise plaanid, lõiked, fassaadijoonised, konstruksioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne) koostamisel, lähtudes etteantud tööülesandest. 3. Teeb kõrgema taseme geodeedi juhendamisel ajalooliste ehitiste ja nende osade mõõdistamist vastavalt lähteülesandega ette antud detailsusele ja täpsusele. 4. Teeb kõrgema taseme geodeedi juhendamisel ehitiste ja nende osade geotehnilist kontrolli, määrates kindlaks ja jälgides horisontaal- ja/või vertikaalsuunalisi paigutisi, kasutades selleks sobilikku mõõtmismetoodikat. 5. Mõõdistab ja arvutab vajalikud materjalimahud vastavalt lähteülesandes püstitatud täpsusnõuetele. 6. Teeb kõrgema taseme geodeedi juhendamisel spetsiifiliste rajatiste (staadionid, kütusemahutid, ujumisbasseinid, lasketiirud, rööbasteed, keerukamad tööstus- ja tootmiseseadmed jne.) täppismõõdistamist kalibreerimiseks ja pasportiseerimiseks, lähtudes antud objekti spetsiifikast ja normdokumentidest. 7. Teeb ehituslike projekteerimiste eesmärgil hüdrograafilisi mõõdistustöid vastavalt tellija poolt esitatud lähteülesandele.	
Teadmised: 1) hoonete arhitektuurse mõõdistamine; 2) ehitiste deformatsioonide kontrolli põhimõtted; 3) 3D-mudeli ja mahuarvutuse põhimõtted; 4) üldteadmised BIM- modelleerimisest ja vajalikust andmehõivest; 5) hüdrograafiline mõõdistamine.	
B.2.5 Ehitusgeodeetilised uuringud	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Osaleb kõrgema tasemega geodeedi juhendamisel mõõdistamisvõrkude rajamisel. 2. Mõõdistab maa-ala vastavalt etteantud tööülesandele. 3. Uurib vastavalt etteantud tööülesandele maa-alal paiknevaid tehnovõrke ja dokumenteerib uuringu tulemused (kannab plaanile tehnovõrkude asukohad ja koostab kaevude andmestiku). 4. Koostab vastavalt välimõõdistuse andmetele ja õigusaktides olevatele nõuetele maa-ala plaani.	
Teadmised: 1) mõõdistamisvõrkude rajamise põhimõtted, mõõtmis- ja arvutusmeetodid; 2) maa-alade mõõdistamise meetodid; 3) maa-alade mõõdistamiseks kasutatavad geodeetilised instrumendid, nende tööpõhimõtted; 4) üldteadmised tehnovõrkudest; 5) tehnovõrkude uurimismetoodikad.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Kvaliteedi järgimine töös	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Osutab oma tööga teenust, mis vastab kokkulepitud standarditele ja kvaliteedinõuetele, ning järgib tööeeskirju, ohutusnõudeid, juhiseid ja protseduure. 2. Väljendab ennast kirjalikult hästi, kõik kirjalikud materjalid on esitatud struktureeritult, loogiliselt ja korrektselt. 3. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, näitab üles tegude ja sõnade ühtsust. 4. On vastutustundlik keskkonna ja ühiskonna suhtes. 5. On selge analüütilise mõtlemisega, kasutab oma teadmisi tõhusalt; tunnustab uusi ideid ja arengusuundi.	

B.2.7 Oma töö planeerimine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. On oma töös orienteeritud tulemustele ja tööeesmärkide saavutamisele, ta teeb oma tööd hästi ja pühendunult. Eetilised tõekspidamised ja väärtused on tema jaoks olulised, samuti käitub ta vastutustundlikult keskkonna ja ühiskonna suhtes.</p> <p>2. Planeerib oma aega ja tegevusi ette, peab kinni kokkulepitud ajakavast, tähtaegadest ja etappidest. Tööstiil on süstemaatiline, meetodiline ja korrapärane.</p> <p>3. Enne mistahes otsuse langetamist analüüsib kogu tema kasutuses olevat asjakohast numbrilist ja verbaalset teavet, samuti kõiki teisi infoallikaid.</p>	
B.2.8 Suhtlemisoskused ja meeskonnatöö	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Loob head suhted nii klientide kui ka kolleegidega ning suhtleb edukalt inimestega kõikidelt tasanditelt. Kohandub meeskonnaga ja hoiab meeskonnavaimu.</p>	
B.2.9 Toimetulek probleemidega	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. On kohanemisvõimeline, reageerib ja kohaneb hästi muutustega, talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. Töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras ja vajaduse korral tuleb toime konfliktidega. Suhtub mõistvalt kriitikasse ja õpib sellest.</p>	
B.2.10 Elukestev õpe	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Õpib ja omandab uusi tööülesandeid, meetodeid ja tehnikaid; otsib õppimisvõimalusi, läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatselt ja loovalt. Võtab omaks uue tehnoloogia.</p> <p>2. Otsib sobivaid õppimisvõimalusi ja arendab oma tööteadmisi läbi pideva professionaalse arengu.</p>	
B.2.11 Keelteoskus	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Eesti keel tasemel B1</p> <p>2. Vähemalt üks võõrkeel tasemel A2. Vt. lisa 1 Keelte oskustasemetete kirjeldused.</p>	
B.2.12 Arvuti kasutamise oskus	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Kasutab arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaala (lisa 2) tasemele "Iseseisev kasutaja"</p> <p>2. Üldteadmised CAD-programmidest.</p> <p>Geodeedi kutset läbivad teadmised:</p> <p>a) geodeetilised instrumendid, mõõtmisvahendid ja mõõtmisviisid</p> <p>b) geodeesia-alane terminoloogia</p> <p>c) üldteadmised geodeetilistest võrkudest</p> <p>d) nõuded mõõtmis- ja arvutustulemuste dokumenteerimisele, vormistamisele ja arhiveerimisele</p> <p>e) geodeedi tööd reguleeriv seadusandlus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruumiandmete seadus - Majandustegevuse registri seadus - Ehitusseadustik ja selle rakendusaktid - Maakatastriseadus - Majandus- ja taristuministri määrus „Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmöödistamisele esitatavad nõuded“. 	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-13032018-2.3.2/9k

2. Kutsestandardi koostajad	Margus Sarapik, Geo S.T OÜ Jaan Kallandi, Metricus OÜ Mairolt Kakko, REIB OÜ Artu Ellmann, Maa-Amet, Tallinna Tehnikaülikool Karin Kollo, Maa-amet Erni Ajaots, Kehtna Kutsehariduskeskus Mart Rae, Raxoest OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	13.03.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.03.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2165 Kartograafid ja maamõõtjad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Land surveyor, level 5
Soome keeles	maanmittari
Vene keeles	геодезист
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuse enesehindamise skaala	